

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే

॥ షట్పంచాశః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ షట్పంచాశః సర్గః ॥

హనుమతాకంపనస్య వధః

తద్ దృష్ట్వా సుమహత్ కర్మ కృతం వానరసత్తమైః |
క్రోధమాహారయామాస యుధి తీవ్రమకంపనః || 6.56.1 ||

క్రోధమూర్చ్ఛితరూపస్తు ధున్వన్ పరమకార్ముకం |
దృష్ట్వా తు కర్మ శత్రూణాం సారథిం వాక్యమబ్రవీత్ || 6.56.2 ||

తత్రైవ తావత్ త్వరితో రథం ప్రాపయ సారథే |
ఏతే చ బలినో ఘ్నంతి సుబహూన్ రాక్షసాన్ రణే || 6.56.3 ||

ఏతే చ బలవంతో వా భీమకోపాశ్చ వానరాః |
ద్రుమశైలప్రహరణాస్తిష్ఠంతి ప్రముఖే మమ || 6.56.4 ||

ఏతాన్ నిహంతుమిచ్ఛామి సమరశ్లాఘినో హ్యహం |
ఏతైః ప్రమథితం సర్వం రక్షసాం దృశ్యతే బలం || 6.56.5 ||

తతః ప్రచలితాశ్వేన రథేన రథినాం వరః |
హరీనభ్యపతద్ దూరాచ్ఛరజాలైరకంపనః || 6.56.6 ||

న స్థాతుం వానరాః శేకుః కిం పునర్యోధుమాహవే |
అకంపనశరైర్భగ్నాః సర్వ ఏవాభిదుద్రువుః || 6.56.7 ||

తాన్ మృత్యువశమాపన్నానకంపనశరానుగాన్ |
సమీక్ష్య హనుమాంజ్ఞాతీనుపతస్థే మహాబలః || 6.56.8 ||

తం మహాప్లవగం దృష్ట్వా సర్వే తే ప్లవగర్షభాః |
సమేత్య సమరే వీరాః సంహృష్టాః పర్యవారయన్ || 6.56.9 ||

వ్యవస్థితం హనూమంతం తే దృష్ట్వా ప్లవగర్షభాః |
బభూవుర్బలవంతో హి బలవంతముపాశ్రితాః || 6.56.10 ||

అకంపనస్తు శైలాభం హనూమంతమవస్థితం |
మహేంద్ర ఇవ ధారాభిః శరైరభివవర్ష హ || 6.56.11 ||

అచింతయిత్వా బాణౌఘాఞ్శరీరే పాతితాన్ కపిః |
అకంపనవధార్థాయ మనో దధ్రే మహాబలః || 6.56.12 ||

స ప్రహస్య మహాతేజా హనూమాన్ మారుతాత్మజః |
అభిదుద్రావ తద్రక్షః కంపయన్నివ మేదినీం || 6.56.13 ||

తస్యాథ నర్దమానస్య దీప్యమానస్య తేజసా |
బభూవ రూపం దుర్ధర్షం దీప్తస్యేవ విభావసోః || 6.56.14 ||

ఆత్మానం త్వప్రహరణం జ్ఞాత్వా క్రోధసమన్వితః |
శైలముత్పాటయామాస వేగేన హరిపుంగవః || 6.56.15 ||

గృహీత్వా సుమహాశైలం పాణినైకేన మారుతిః |
స వినద్య మహానాదం భ్రామయామాస వీర్యవాన్ || 6.56.16 ||

తతస్తమభిదుద్రావ రాక్షసేంద్రమకంపనం |
పురా హి నముచిం సంఖ్యే వజ్రేణేవ పురందరః || 6.56.17 ||

అకంపనస్తు తద్ దృష్ట్వా గిరిశృంగం సముద్యతం |
దూరాదేవ మహాబాణైరర్థచంద్రైర్వ్యధారయత్ || 6.56.18 ||

తం పర్వతాగ్రమాకాశే రక్షోబాణవిదారితం |
వికీర్ణం పతితం దృష్ట్వా హనూమాన్ క్రోధమూర్చ్ఛితః || 6.56.19 ||

సోఽశ్వకర్ణం సమాసాద్య రోషదర్పాన్వితో హరిః |
తూర్ణముత్పాటయామాస మహాగిరిమివోచ్ఛ్రితం || 6.56.20 ||

తం గృహీత్వా మహాస్కంధం సోఽశ్వకర్ణం మహాద్యుతిః |
ప్రగృహ్య పరయా ప్రీత్యా భ్రామయామాస సంయుగే || 6.56.21 ||

ప్రధావన్నురువేగేన బభంజ తరసా ద్రుమాన్ |
హనూమాన్ పరమక్రుద్ధశ్చరణైర్దారయన్ మహీం || 6.56.22 ||

గజాంశ్చ సగజారోహన్ సరథాన్ రథినస్తథా |
జఘాన హనుమాన్ ధీమాన్ రాక్షసాంశ్చ పదాతిగాన్ || 6.56.23 ||

తమంతకమివ క్రుద్ధం సద్రుమం ప్రాణహారిణం |
హనూమంతమభిప్రేక్ష్య రాక్షసా విప్రదుద్రువుః || 6.56.24 ||

తమాపతంతం సంక్రుద్ధం రాక్షసానాం భయావహం |
దదర్శాకంపనో వీరశ్చక్షోభ చ ననాద చ || 6.56.25 ||

స చతుర్దశభిర్బాణైర్నిశితైర్దేహదారణైః |
నిర్భిభేద మహావీర్యం హనూమంతమకంపనః || 6.56.26 ||

స తథా విప్రకీర్ణస్తు నారాచైః శితశక్తిభిః |
హనూమాన్ దదృశే వీరః ప్రరూఢ ఇవ సానుమాన్ || 6.56.27 ||

విరరాజ మహావీర్యో మహాకాయో మహాబలః |
పుష్పితాశోకసంకాశో విధూమ ఇవ పావకః || 6.56.28 ||

తతోఽన్యం వృక్షముత్పాట్య కృత్వా వేగమనుత్తమం |
శిరస్యాభిజఘానాశు రాక్షసేంద్రమకంపనం || 6.56.29 ||

స వృక్షేణ హతస్తేన సక్రోధేన మహాత్మనా |
రాక్షసో వానరేంద్రేణ పపాత చ మమార చ || 6.56.30 ||

తం దృష్ట్వా నిహతం భూమౌ రాక్షసేంద్రమకంపనం |
వ్యథితా రాక్షసాః సర్వే క్షితికంప ఇవ ద్రుమాః || 6.56.31 ||

త్యక్తప్రహరణాః సర్వే రాక్షసాస్తే పరాజితాః |
లంకామభియయుస్తాసాద్ వానరైస్తైరభిద్రుతాః || 6.56.32 ||

తే ముక్తకేశాః సంభ్రాంతా భగ్నుమానాః పరాజితాః |
భయాచ్ఛ్చమజలైరంగైః ప్రస్తవద్భిర్విదుద్రువుః || 6.56.33 ||

అన్యోన్యం యే ప్రమథ్నంతో వివిశుర్నగరం భయాత్ |
పృష్ఠతస్థై తు సమ్మాధాః ప్రేక్షమాణా ముహుర్ముహుః || 6.56.34 ||

తేషు లంకాం ప్రవిష్టేషు రాక్షసేషు మహాబలాః |
సమేత్య హరయః సర్వే హనూమంతమపూజయన్ || 6.56.35 ||

సోఽపి ప్రవృద్ధస్తాన్ సర్వాన్ హరీన్ సంప్రత్యపూజయత్ |
హనూమాన్ సత్త్వసంపన్నో యథార్హమనుకూలతః || 6.56.36 ||

వినేదుశ్చ యథాప్రాణం హరయో జితకాశినః |
చకృషుశ్చ పునస్తత్ర సప్రాణానేవ రాక్షసాన్ || 6.56.37 ||

స వీరశోభామభజన్మహాకపిః
సమేత్య రక్షాంసి నిహత్య మారుతిః |
మహాసురం భీమమమిత్రనాశనం
విష్ణుర్యధైవోరుబలం చమూముఖే || 6.56.38 ||

అపూజయన్ దేవగణాస్తదా కపిం
స్వయం చ రామోఽతిబలశ్చ లక్ష్మణః |

తథైవ సుగ్రీవముఖాః ప్లవంగమా

విభీషణశ్చైవ మహాబలస్తదా || 6.56.39 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే షట్పంచాశః సర్గః ||